
Brændende Europa

Et stykke journalistik af

Kaj Munk

Udgivet i 2015. Teksten må i denne form frit benyttes med angivelse af Kaj Munk Forskningscentret, Aalborg Universitet, som kilde.

Kaj Munk Forskningscentret, Aalborg Universitet.

Indhold

Brændende Europa

4

Brændende Europa

Brændende Europa

Brændende Europa

Af Sognepræst Kaj Munk

JP.d.26.3.39[1]

Paris, i Marts

HER I FRANKRIG er vi allesammen noget lammet over, hvad Tyskland kan finde paa. Endogsaa vi, der i Aarevis har overlagt med os selv, at egentlig er dog vist Hitler Dagens Mand til Dagens Stol. Maaske vi mest. Kan være, Tidspunktet atter er kommet for Kalanus til at bestige Baalet.

Hvad Hitler har øvet for Tyskland indtil nu, var straalende paa een dyb og hæslig Skygge nær: Behandlingen af Jøderne. Maaske var der ikke Plads for dem i Riget mere, skulde Idealet Tyskland for Tyskerne gennemføres til Bunds. Men saa maatte der være truffet en Ordning. I Stedet for er der faret frem imod dem saadan, at Tusinder og atter Tusinder har lidt uforestilleligt. Og dog er Israels Lidelser ringe i Sammenligning med, hvad Tysklands Ære har lidt ved denne Behandling af et Element i dets Folk.

Men fraset dette mørke Punkt har Hitler øvet saa lysende en Gerning for sit Folk, at knap Napoleon kan bære Ry imod ham. Indtil nu dette sidste skete, som tyder paa, at han har naaet den Linie i sin Udvikling, der fører ham bort fra sig selv. Magten har taget Magten fra ham. Hans store Idé *Tyskland for Tyskerne* er blevet forraadt ved dette Erobringstogt. Sejren over Czekiet er en Smertensakt, en frygtelig Ulykke for Føreren, for hans Idé, for hans Land, Den, der lever, vil faa det at se. Men det er der maaske ingen, der gør.

Foreløbig hejser de jo Flagene i Tyskland. Klogere er de ikke. Og Frankrig snapper efter Vejret. Ja jeg synes, det føles her noget i Retning af en Lammelse. En Hvadskalvistilleop-Aand er ved at gribe de franske Folk. Ganske vist kimer Aviserne med Alarmklokker, at nu maa vi tage os sammen, nu maa vi opgive alle vore indre Smaastridigheder, nu maa vi vise, vi er Franskmænd før noget andet. Men det er jo saa let at skrive saadan i en Avis. Der raader en Slendrian hernede, som der skal mere end Redaktører til at skaffe Ende paa. Om det saa er Gadelivet, falder det En i Øjnene. Betjentene staar og sludrer paa Krydsene, med hinanden, med Bladsælgerne, med Blomsterkonerne, og lader saalænge Trafikken gaa, som den bedst kan. Postbudene cykler ind paa Fortovene, naar de skal tømme Kasserne. Hotellets Svingdørdrenge gider ikke rejse sig fra den Bænk, de sidder og passiarer paa, naar Gæsterne vil ud eller ind. Og de Mennesker, man taler med: Skuldertræk, Hovedrysten, Mistillid. Om saa det er den parisiske Elskværdighed, er den paa Retur.

Napoleon sover i sin Tempelgrav, og han sover haardt. ”Gudskelov”, maa vi vel sige. Det var ikke rart at have ham og Hitler samtidig i denne lille Verden. Men lur ham! Naar Hitler en Dag ikke er her mere, skulde jeg tage meget fejl, om han ikke vaagner op.

Forholdsviis uanfægtet staar Mr. Chamberlain ovre i sit Hus paa Øen og beklager, at Lynet er slaaget ned et Sted langt borte, ihvorvel han selv havde været med til at rejse Lynafleder der. Man skulde tro, han maatte slaas med en Følelse af, at nu var Grock ikke længere den største Klown i Europa, men gør han det, er det ikke meget at mærke paa ham. Han havde lige smidt Paraplyen fra sig og rensset Halsen til Diktatormæle: ”Kom kun fra Øst og Vest og Syd og Nord, og vi skal møde jer.” De kom prompte, endda kun fra det ene Hjørne, men Mr. Chamberlain mødte ikke nogen. Han stak Shakespeare i Lommen igen og tyede atter til Paraplyen.

Hvad er det, der gør Manden saa eventyrlig i Balance midt i Nedværdigelsen og Hjælpeløsheden? Er det bare det, at han er Englænder og ved, at næst efter at være a winner er det hæderligst at være a *good loser*? Eller regner han med, at det vil blive ved med at gælde langt ud i Fremtiden, at England kommer altid tidsnok, naar det kommer bagefter? Eller har han taget sine smaa Lystrejser til Hr. Hitler og Hr. Mussolini med det ene Formaale at se sig til Rette paa de to Herrer med, hvor mange Flyvemaskiner England skal have bygget færdig, inden Mr. Chamberlain med Følge kan besøge dem uden Paraply, og venter nu rolig paa, at Fabrikanten skal melde: ”Please, sir?”

I den velsignede Rue St. Honoré, der skifter prægtigt mellem alt muligt (saa er den Storboulevard, og saa er den Provinsbystræde), stod jeg i Aften mellem Comedie Française og Varehuset Louvre, Parises Magasin du Nord. Unge Mennesker trængtes i Tøndevise om en Udgang fra Teatret med Overskrift ”Administration”. Hvorfor? Jo, efter megen Venten saa jeg en Skuespillerinde udtræde, *une grande dame*, sandfærdig et af de store Dyr - man veg til Side, man var ved at kaste sig i Støvet, og hun havde et hastigt og naadigt Smil tilovers og tren ellers midt ud paa Asfalten mellem Bilerne, de fik holde eller køre hende over, alt efter Behag, hun *var* udødelig. - Paa den anden Side Gaden tømte det vældige Magasin sit Ekspeditriceindhold ud til Weekend og Søndag i bidende frisk Vintervind - ah! efter al den Staaen bag Diske og Vimsen paa Hylde i Indelukke. Jeg syntes, Vorherre stod ved Siden af mig - jeg naaede ham ikke længere end til Spændet paa hans Fjederstøvle, men sammen glædede vi os saa inderligt ved at se alle hans smaa overfladisk pludrende Skabninger myre ud, lykkelige, til Frihed og Friskhed; nogen af dem havde Kærester stillet op til at vente paa sig udenfor, og nogen var gift, og stod ikke nok saa pæne Mænd med søde 3-4 Aars Piger paa Armene og frøs, og nu kom Mama og Kys paa begge Kinder, og sikken en Halleluja. Jeg længes ellers grueligt efter min stille Rejkjær Hede, og min Lykke over Mennesker plejer at være forholdsviis behersket, men hvor glædede denne glade Menneskemængde mig i Aften, saa hjerteligt, som var den en Flok Agerhøns paa en Stubmark. Jo, Vorherre og jeg havde en god Stund sammen, og saa hørte jeg det alligevel pludselig sukke oppe i Skyen, og da jeg kikkede efter Fjederstøvlerne, trippede de uroligt; da vidste jeg, han tænkte paa disse Satans Bombemaskiner, og det gav mig et Stik i Hjertet - og saa listede vi af.

Jo, javist, jo, jeg er den sidste i Danmark til at glemme - jeg er en af de første i Danmark til at huske, hvor stolte vi skal være af at faa Lov til at opleve en heroisk Tid.

Og dog kan man øjebliksviis faa det saadan, at man synes, den største Trøst, man har

overfor alt det fortlumlende og hurlumhejede, der sker omkring os, er den, at een Ret vil de aldrig tage fra en, i hvert Fald ikke saalænge Tiden er heroisk, og det er Retten til at lade sig stille op mod Muren for det, man tror paa og brændende føler for.

Kaj Munk